

شهر پلدختر. (جمعیت طبق سرشماری ۱۳۷۵ش، ۱۶۶۷۵ تن)، مرکز شهرستان پلدختر، در ارتفاع حدود ۶۶۰ متری، و در ۱۱۰ کیلومتری جنوب غربی شهر خرم‌آباد قرار دارد. این شهر در دره واقع شده و آب و هوای آن نسبتاً گرم و نیمه‌خشک است. میانگین حداکثر دمای آن در تابستان به ۴۵ و در زمستان به صفر درجه می‌رسد. میانگین بارش سالانه آن در حدود ۴۵۰ میلیمتر است. شهر پلدختر با کوه تخت‌شیر (ارتفاع: حدود ۱۰۳۰ متر) در سه کیلومتری شمال شرقی و سلطان کوه (ارتفاع: حدود ۱۳۴۴ متر) در ده کیلومتری شمال شرقی احاطه شده است. رود کشکان در میان شهر جاری است. پلدختر در مسیر راه اصلی تهران - اهواز و در سه راهی کرمانشاه - اندیمشک - خرم‌آباد قرار گرفته است. جاده خرم‌آباد - اندیمشک از زیر یکی از طاقهای بخش شرقی (طاق رفیعی) پل باستانی دختر عبور کرده از شهر می‌گذرد. پلدختر در این مسیر، ۱۱۰ کیلومتر با خرم‌آباد و ۱۰۲ کیلومتر با اندیمشک فاصله دارد. همچنین این شهر از طریق جاده اصلی به اسلام‌آباد غرب، در استان کرمانشاه، راه دارد (سازمان جغرافیائی نیروهای مسلح، ج ۵۷، ص ۳۹۹؛ ایزدپناه، ج ۳، ص ۴۱). از آثار باستانی این شهر بقایای پل باستانی دختر (نیز نگا: ادامه مقاله) در شمال شهر و مقبره‌ای به نام «بابازید» (محلی: بویزه) بر روی تپه‌ای در میان گورستانی قدیمی در محل سه‌راهی کرمانشاه - اندیمشک - خرم‌آباد، در هشت کیلومتری شمال پل باستانی دختر، قرار دارد و در سه کیلومتری جنوب شهر مقبره سید نعمت‌الله جزایری، عالم مشهور عصر صفوی (متوفی ۱۱۱۲) و سر سلسله سادات جزایری، واقع است (ایزدپناه، ج ۳، ص ۴۱-۴۲، ۴۵-۴۶؛ سازمان جغرافیائی نیروهای مسلح، ج ۵۷، ص ۷۴).

پلدختر در گذشته آبادی کوچکی در دهستان بالاگریوه در بخش ملاوی بود و مرکز معاملات لرهای گرمسیری، سیمره و ملاوی به شمار می‌رفت (ساکي، ص ۱۷۷، ۱۷۹؛ رزم‌آرا، ج ۶، ص ۷۸). این آبادی که در مسیر راه تجاری قرار

داشت بسرعت رشد یافت و جمعیت آن طی پنج سال تقریباً چهار برابر شد (ایران. وزارت کشور. اداره کل آمار عمومی، ج ۱، ص ۲۰۲؛ نگا: ساکی، ص ۱۷۹). پلدختر در ۱۳۴۲ش به شهر تبدیل شد (ایران. وزارت کشور. معاونت سیاسی و اجتماعی، ۱۳۷۸ ش، ص ۵۲). در سرشماری ۱۳۶۵ش جمعیت شهر پلدختر ۱۱۴۰۹ تن بوده که تا ۱۳۷۵ش افزایش نسبتاً بالایی داشته است. در جنگ عراق با ایران، شهر پلدختر به لحاظ عبور راه‌های مهم نظامی از آن، اهمیت داشت و آسیب فراوان دید (نگا: موسوی، ص ۱۱۷؛ ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگ‌زده، ص ۵۴).